

Служба „Преса и
информация“

Съд на Европейския съюз
ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 53/12
Люксембург, 2 май 2012 г.

Решение по дело C-406/10
SAS Institute Inc./World Programming Ltd

Функциите на компютърната програма и езикът за програмиране не могат да бъдат защитени с авторско право

Придобилото лицензирано копие от програмата лице по принцип има правото да наблюдава, изучава и изпитва функционирането ѝ, за да определи заложените в нея идеи и принципи

Дружеството SAS Institute Inc. разработва интегриран програмен пакет — системата SAS, който позволява на потребителите да обработват и анализират данни, включително да правят статистически анализи. Основният компонент на системата SAS се нарича „Base SAS“. С него потребителите могат да пишат и изпълняват програмни приложения (известни като „скриптове“) на програмния език SAS, с които да обработват данните.

Дружеството World Programming Ltd (наричано по-нататък „WPL“) решава, че има пазарен потенциал за алтернативен софтуер, който да може да изпълнява програмните приложения, написани на езика SAS. Затова то създава „World Programming System“ (WPS). Този софтуер емулира голяма част от функциите на компонентите на системата SAS, което означава, че с няколко незначителни изключения WPL се опитва да постигне резултат, при който едни и същи входни данни водят до едни и същи изходни данни. Това би дало възможност на потребителите на системата SAS да изпълняват под „World Programming System“ скриптовите, които са разработили, за да използват със системата SAS.

За да създаде програмата WPS, дружеството WPL законно купува копия на учебната версия на системата SAS, които се продават с лиценз, даващ право на лицензополучателя да използва програмата само за непроизводствени цели. WPL използва и изучава тези програми, за да разбере как функционират, но нищо не сочи, че WPL е имало достъп до изходния код на компонентите на SAS или го е копирало.

SAS Institute предявява иск пред High Court of Justice (Обединеното кралство), като иска да се установи, че WPL е копирало ръководствата за работа със системата SAS и нейните компоненти, с което е нарушило авторските права и условията по лиценза за учебните версии на системата. При тези обстоятелства High Court отправя запитване до Съда за обхвата на правната защита, която правото на Съюза предвижда за компютърните програми, и в частност пита дали тази защита обхваща и функциите на програмата и програмния език.

На първо място, Съдът напомня, че Директивата относно правната защита на компютърните програми¹ предоставя закрила с авторско право на всяка форма на обективно изразяване на интелектуалното творение на автора на компютърната програма². Обратно, идеите и принципите, които са заложили в който и да е елемент на компютърната програма, включително тези, които са заложили в нейните интерфейси, не се закрилят с авторско право по упоменатата директива.

¹ Директива 91/250/ЕИО на Съвета от 14 май 1991 година относно правната защита на компютърните програми (ОВ L 122, стр. 42; Специално издание на български език, 2007 г., глава 17, том 1, стр. 114).

² Решение на Съда от 22 декември 2010 г. по дело Bezpečnostní softwarová asociace (C-393/09).

В този смисъл само изразяването в обективна форма на тези идеи и принципи се закриля от авторското право. Закрилата по Директива 91/250 обхваща компютърната програма във всичките ѝ обективирани форми, каквито са изходният и обектният код, които позволяват възпроизвеждането ѝ на различни компютърни езици.

Въз основа на тези съображения Съдът приема, че **нито функциите на компютърната програма, нито програмният език** и форматът на файловете с данни, употребявани при работа с компютърната програма, за да се използват някои от функциите ѝ, **съставляват обективирана форма на програмата**. Поради това **те не са защитени с това авторско право**.

Всъщност да се приеме, че функциите на компютърната програма могат да бъдат защитени с авторско право, би означавало да се даде възможност за монополизиране на идеите в ущърб на техническия прогрес и индустриалното развитие.

По този въпрос Съдът уточнява, че ако трето лице се сдобие с частта от изходния или обектният код, свързана с програмния език или с формата на файловете с данни, използвани при работа с определена компютърна програма, и с помощта на този код създаде сходни елементи в собствената си компютърна програма, то ще са налице действия, които биха могли да бъдат забранени от автора на програмата. В случая обаче запитващата юрисдикция посочва, че WPL не е имало достъп до изходния код на програмата на SAS Institute и не е декомпилирало обектният ѝ код. Само като е наблюдавало, изучавало и изпитвало работата на програмата на SAS Institute, WPL е възпроизвело функциите ѝ, използвайки същия програмен език и същия формат файлове с данни.

На второ място, Съдът отбелязва, от една страна, че съгласно Директивата относно правната защита на компютърните програми закупилото лицензиран софтуер лице има правото да наблюдава, изучава или изпитва функционирането на компютърната програма, за да определи идеите и принципите, които са заложили в който и да е елемент на програмата. Всички договорни разпоредби, които изключват това право, са нищожни. От друга страна, определянето на тези идеи и принципи може да се осъществява в процеса на извършване на разрешените съгласно лиценза действия.

Ето защо носителят на авторското право върху компютърна програма не може въз основа на лицензионния договор да забрани на получило лиценза лице да наблюдава, изучава или изпитва функционирането на програмата, за да определи идеите и принципите, които са заложили в който и да е от елементите на програмата, ако то извършва това, докато осъществява действията, които лицензът му позволява да извърши, както и действията по зареждане и пускане, необходими за използването на програмата, и при условие че не нарушава изключителните права на носителя на авторското право върху тази програма.

Освен това според Съда не е налице нарушение на авторското право, когато — както в случая — законно придобилото лиценза лице не е имало достъп до изходния код на компютърната програма, а само я е изучавало, наблюдавало и изпитвало, за да възпроизведе функциите ѝ във втора програма.

На последно място, Съдът констатира, че възпроизвеждането в компютърна програма или в ръководство за работа с тази програма на някои елементи, описани в защитеното с авторско право ръководство за работа с друга компютърна програма, може да съставлява нарушение на авторското право върху това ръководство, ако възпроизведеното е израз на собственото интелектуално творение на автора на ръководството.

В това отношение Съдът приема, че в случая ключовите думи, синтаксисът, командите и комбинациите от команди, възможностите за избор, настройките по подразбиране и повторенията са съставени от думи, цифри или математически понятия, които, взети поотделно, не са сами по себе си интелектуално творение на автора на програмата. Само посредством избора, подредбата и комбинацията от тези думи, цифри или математически понятия авторът може да изрази своя творчески дух по оригинален начин.

Запитващата юрисдикция е компетентна да провери дали в разглеждания случай е възпроизведено собственото интелектуално творение на автора на защитеното с авторско право ръководство за работа с компютърната програма.

ЗАБЕЛЕЖКА: Преюдициалното запитване позволява на юрисдикциите на държавите членки, в рамките на спор, с който са сезирани, да се обърнат към Съда с въпрос относно тълкуването на правото на Съюза или валидността на акт на Съюза. Съдът не решава националния спор. Националната юрисдикция трябва да се произнесе по делото в съответствие с решението на Съда. Това решение обвързва по същия начин останалите национални юрисдикции, когато са сезирани с подобен въпрос.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда.

[Пълният текст](#) на съдебното решение е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването.

За допълнителна информация се свържете с Илияна Пальова ☎ (+352) 4303 3708